

CHINA, NEDERLAND EN EUROPA : EEN NIEUWE DYNAMIEK Henk Schulte Nordholt, oktober 2022

KERNPUNTEN

- China 's toetreding tot de WTO in 2001 heeft het land verankerd in de wereldeconomie, maar niet geleid tot politieke liberalisatie. Xi Jinping is bovenal voorzitter van de Chinese Communistische Partij (CCP) die voor altijd aan de macht wil blijven.
- *De Grote Renaissance van de Chinese Natie* – Xi's belangrijkste slogan - heeft als doel het herstel van China als de machtigste natie op aarde.
- Binnenlands beleid China: perfectionering van de eenpartijstaat.
- Buitenlandse ambitie: de vervanging van de huidige orde door een Chinese wereldorde.
- Nederland moet de China-Notitie van 2019 vervangen door een China-Strategie:
 - De ambities en acties van de CCP in kaart brengen en daar het beleid op enten.
 - Keuzes maken: veiligheid en waarden als kern.
 - Inzetten op een gemeenschappelijk en effectief EU China beleid.
 - Hechtere samenwerking met de Verenigde Staten en andere niet-Europese landen.
 - Scenario's maken voor het geval van een Chinese aanval op Taiwan.

BINNENLANDSE ONTWIKKELINGEN

Sinds zijn aantreden in 2012 heeft Xi Jinping de Communistische Partij terug gebracht in het hart van de samenleving. Maatschappelijke controle is hierbij het mantra. Dissidenten geluiden – politiek, etnisch of religieus – worden niet meer getolereerd. De Chinese industriële - en technologie sectoren zijn van een formidabele kwaliteit, maar staan steeds meer in dienst van de 'nationale veiligheid' - als gedefinieerd door de CCP. De talloze lockdowns van de laatste jaren laten zien dat ideologie ('ons coronabeleid is superieur aan dat van het Westen') belangrijker is geworden dan pragmatisme.

LANGE TERMIJN DOELSTELLING BUITENLANDS BELEID

China heeft een stappenplan naar de mondiale top: Van 2025 (leidend in kernindustrieën) naar 2035 (leidend in technologie en standaarden) naar mondiale suprematie in 2049 - honderd jaar na de stichting van de Volksrepubliek China. Dat is geen giswerk, maar helder gedocumenteerd. Als dat lukt herneemt China zijn positie rol als 'Rijk van het Midden' waar iedere andere natie technologisch en economisch van afhankelijk is. Een orde gebaseerd op de *ongelijkheid* van staten.

KORTE TERMIJN DREIGING INTERNATIONAAL

Beijings 'Veiligheidswet' maakte in 2020 een einde aan Hong Kongs autonomie. De omvorming van de Zuid-Chinese Zee tot een Chinese binnenzee is al jarenlang gaande. Taiwan wordt in toenemende mate militair bedreigd. Deze acties zijn niet alleen in strijd met het internationale recht, ze vormen ook een bedreiging voor de wereldeconomie. 65% van alle wereldhandel overzee loopt via de Zuid-Chinese Zee. De zogenaamde *Freedom of Navigation Operations* van de Amerikanen moeten moreel en materieel worden gesteund. De deelname van de Zr. Ms. Evertsen aan de Britse vloot eenheid die in 2021 door de Zuid-Chinese Zee voer was een goede eerste stap.

BILATERALE DREIGING VOOR NEDERLAND

Nederland en China hebben een bloeiende handels- en investeringsrelatie. Deze vindt grotendeels plaats met niet-staatsbedrijven. Die moet worden voortgezet, maar het probleem is dat geen enkel

bedrijf of persoon in China echt zelfstandig is. Als China's nationale belang daarom vraagt is medewerking vereist. De AIVD constateert dat de grootste diefstal van Nederlandse technologie en kennis door China wordt gepleegd. Ook via onze universiteiten. Het rapport *China Science Investigation* (mei 2022) stelt vast dat Nederlandse en Chinese universiteiten samen 288 gezamenlijke onderzoeken hebben gedaan op het gebied van militaire technologie. Modernisering van het leger is de hoeksteen van de *Grote Renaissance van de Chinese Natie*.

NIEUW NEDERLANDS CHINA BELEID

De Nederlandse China-Notitie dateert van mei 2019. Er was toen nog geen breed besef van de omvang van de Chinese spionage in ons land. Hong Kong was nog niet ingelijfd door China, Taiwan werd nog niet zo ernstig bedreigd als nu en de coronapandemie (waarvan Beijing nog steeds ontkent dat die in China is ontstaan) had de wereldeconomie nog niet ontwricht.

Het is nu tijd voor een China-strategie (niet 'notitie') die keuzes maakt. Belangrijkste elementen:

A. Nationale veiligheid als hoogste prioriteit

- a. Betere bescherming tegen spionage (cyber of 'ouderwets')
- b. Geen Chinese deelnemingen of leveranties toestaan in gevoelige infrastructuur
- c. Weigering deelname Chinese bedrijven aan overheidsaanbestedingen indien die aanbidding gesubsidieerd is door de Chinese overheid.
- d. Geen exportvergunning verlenen voor gevoelige technologie

B. Bescherming democratie

- a. Geen door China georkestreerd nepnieuws toestaan in onze media
- b. Geen Chinese sponsoring toestaan die inhoud van onderwijs of media censureert
- c. Het opleggen van Chinese sancties aan Nederlandse parlementsleden ondubbelzinnig veroordelen

C. Optrekken met bondgenoten

- a. Coördinatie van het China beleid met de overige EU-lidstaten, met name op het gebied van Veiligheid.
- b. Reeds bestaande EU-richtlijnen op verschillende deelterreinen van Veiligheid [zie A] verscherpen en onderling afstemmen zodat er een uniform EU China-beleid ontstaat
- c. De enige macht die de CCP kan tegenhouden is de Verenigde Staten. Samenwerking op terreinen als handelspolitiek, mensenrechten en veiligheid moet worden versterkt. Het hoofddoel van de Chinese diplomatie is een wig te drijven tussen Brussel en Washington.
- d. In NAVO-verband China's praktijken van economische dwang, cyberaanvallen en schending van de internationale rechtsorde aan de kaak blijven stellen.

D. Bescherming Taiwan

- a. De Chinese reactie op het bezoek van Pelosi aan Taiwan in augustus 2022 laat zien dat het draaiboek van een militaire overname ver gevorderd is.
- b. De annexatie van het democratisch eiland door een autocratische supermacht is moreel onaanvaardbaar en zeer ontwrichtend voor de wereldeconomie vanwege Taiwans cruciale positie in de mondiale chipsindustrie.
- c. De EU dient met zijn bondgenoten scenario's te ontwikkelen die A) de afhankelijkheid van kritische industriële aanvoerlijnen uit China verminderen en B) tegenmaatregelen formuleren voor het geval de aanval daadwerkelijk plaatsvindt.

